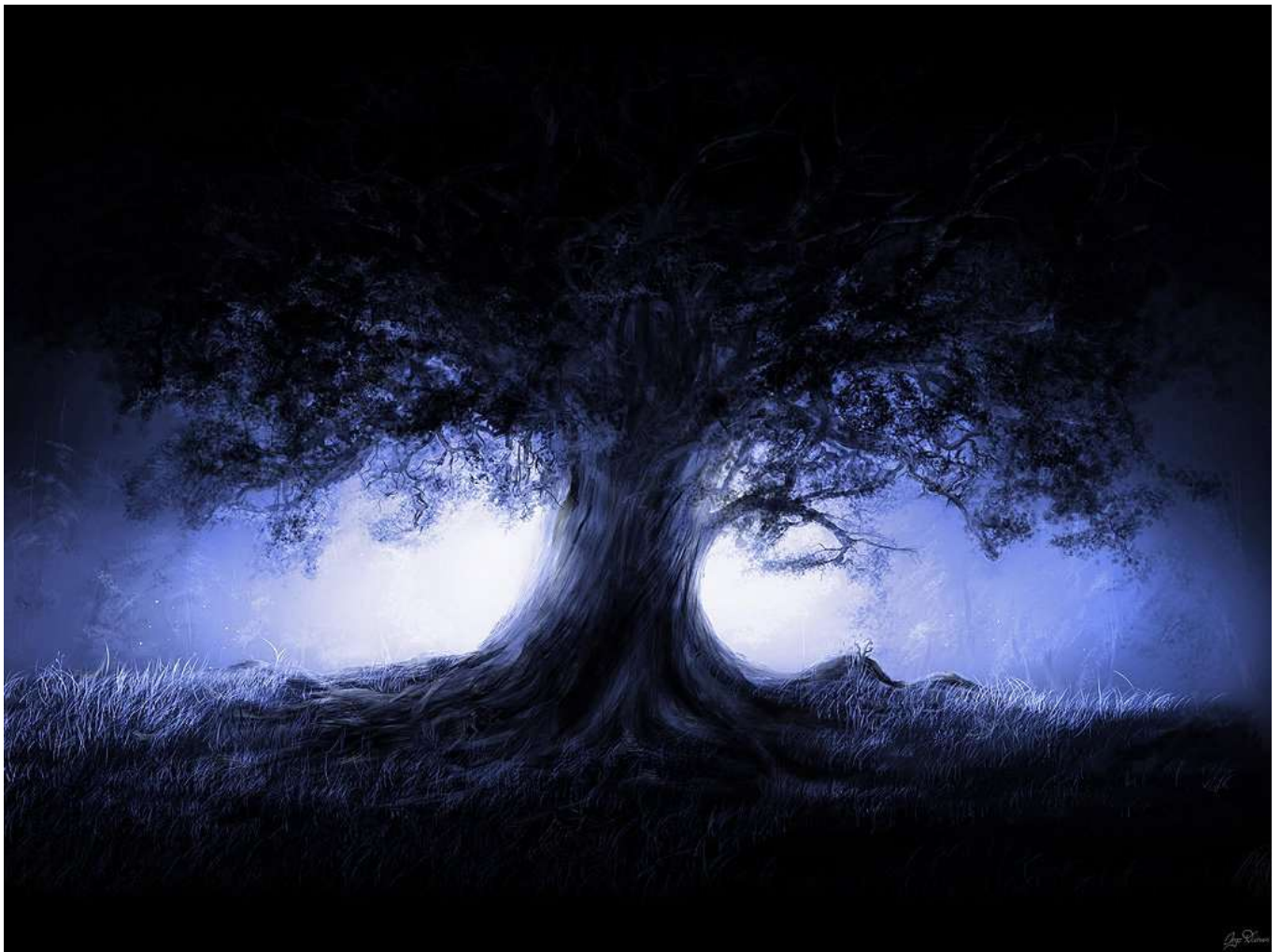

“ถ้าคุณมัวแต่มองหาข้อเสียของคนอื่นเพื่อมากลบเกลื่อนความบกพร่องของตนเอง คุณคือคนที่ชี้ขลาดไม้กล้าแม้แต่จะโผล่หน้าออกจากซอกหลืบเพื่อมารับแสงสว่างให้ความอบอุ่นกับตนเอง ถ้าคุณกล้าพอก็กออกมาสิ เปิดเผยมุมมืดของคุณออกมาแล้วทำให้มันสว่างขึ้นได้ด้วยตัวของคุณเอง”

อยากปรับเด็ก.....ให้ปรับครู

“เด็กเขาทำไม่ได้ เขาเรียนรู้ช้า เขาไม่ตั้งใจ” ความคิดนี้จะต้องเกิดขึ้นอีกสักกี่ครั้ง คำพูดนี้จะต้องเปล่งออกมาอีกสักกี่หน ในเวลาที่ครูเห็นเด็กไม่ใส่ใจกับการทำงานหรือเลยเถิดไปจนกระทั่งปล่อยงานให้ค้างค้ำพอกหางหมูจนหนักรับไม่ไหว สุดท้ายก็จบด้วยการที่ครูจะต้องดู ต้องคอยติดตามเข้าเฝ้าให้เขากลับมาทำงานให้แล้วเสร็จไปตามระเบียบเงื่อนไซ หรือไม่ก็นำเด็กเข้าระบบเรียนซ่อมเสริมเพิ่มเติมต่อไป **“วิธีการเดิมๆ นี้ครูทำซ้ำมาก็รอบ กับเด็กก็คนก็รุ่นแล้ว มันทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือเปล่า หรือได้แค่กลบปัญหาเฉพาะหน้าไปเท่านั้น”** คำถามนี้เกิดขึ้นในใจของผมตอนที่กำลังบรรจุเขียนรายละเอียดงานค้างขึ้นบนกระดานติดตามงานค้างของเด็กๆ หลังจากตรวจงานเสร็จโดยที่จำนวนสมุดของเด็กๆ ที่นำมาส่งนั้นมีไม่ครบตามจำนวนทั้งห้อง ซึ่งก็มีเพียงคนเดิมๆ ที่ไม่มีงานมาส่ง ในระหว่างที่กำลังครุ่นคิดหงุดหงิดกับการที่จะต้องไปจัดการติดตามงานค้างกับเด็กเหล่านั้น ก็มีอีกความคิดหนึ่งโผล่แทรกขึ้นมาว่า **“หรือที่ผ่านมามีวุ่นวายแต่ไปถามเด็กๆ ว่าเขาเป็นอะไรทำไมถึงไม่สนใจหรือรับผิดชอบงานของตนเอง แต่เรากลับลืมถามตัวเองที่เป็นครูของพวกเขาไปหรือเปล่า ว่าเราทำอะไรถึงทำให้เด็กๆ เขาไม่สนใจและเห็นความสำคัญของงานที่ได้รับมากเพียงพอ”** จึงเกิดเป็นหัวข้อการศึกษาหาเหตุและแนวทางแก้ไขขึ้นในครั้งนี้ โดยเริ่มจากการมองกลับเข้าไปในชั้นเรียนเพื่อหาปัจจัยปัญหาที่เกิดขึ้นก็พบว่า

๑. ครูเห็นการเรียนรู้และการทำงานของเด็กๆ เฉพาะขณะที่อยู่ในห้องเรียนเท่านั้น แต่ไม่สามารถจดจำออกมานอกห้องเรียนได้ครบถ้วน เพราะไม่ได้ทำการจดบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กๆ ทันทีก่อนหน้านั้น หรือไม่ได้บันทึกหลังการสอนในทันทีที่สอนเสร็จ

๒. ครูเหลือเวลาในช่วงทำงานให้เด็กๆ ไม่เพียงพอกับงานที่ได้รับ ส่งผลให้เด็กๆ ทำงานไม่เสร็จภายในห้องเรียนต้องนำกลับไปทำช่วงเวลาอื่นเอง ถึงขั้นบางคนทำงานไม่เสร็จสะสมอย่างต่อเนื่องจนมีงานค้าง ทำให้ครูไม่สามารถสังเกตความเข้าใจและวิธีการทำงานของเด็กๆ ในห้องเรียนได้เลย

๓. เมื่อเด็กๆ ทำงานไม่เสร็จในห้องเรียนก็ส่งผลต่อการที่ไม่มีโอกาสได้นำเสนอผลงานแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ทำให้พวกเขาไม่รู้ถึงจุดเด่นจุดควรพัฒนาในงานของตนเองแต่ละครั้งอย่างแน่ชัด และไม่เห็นตัวอย่างผลงานของเพื่อนๆ ที่จะนำกลับมาต่อยอดความเข้าใจ และสร้างสรรค์ผลงานของตัวเองให้ดีขึ้นต่อไป

๔. เมื่อเด็กๆ ทำงานไม่เสร็จอย่างต่อเนื่องก็ส่งผลถึงการตรวจงานไม่ทันในครั้งต่อๆ ทำให้ไม่สามารถสะท้อนการทำงานของเด็กๆ ได้ทันท่วงที

๕. ครูไม่เหลือเวลาให้เด็กๆ ได้เขียนสะท้อนความรู้สึกหรือความเข้าใจการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ทำให้ไม่ทราบถึงสิ่งนั้นเป็นรายบุคคลได้

๖. ครูไม่ได้เขียนสะท้อนการทำงานลงไปในสมุดของเด็กๆ อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการสื่อสารเพียงทางเดียวคือเด็กเขียนงานส่งให้ครูอ่าน แต่ครูไม่ได้เขียนสื่อสารกลับผ่านการเขียนให้คำชื่นชมหรือแนะนำเขาไป

จากสาเหตุสะสมดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเมื่อเกิดปัญหาหนึ่งก็จะนำไปสู่ปัญหาอื่นๆ ต่อไปอย่างต่อเนื่อง จึงนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงครั้งใหม่ของวิชาภูมิปัญญาภาษาไทยชั้น ๔ ภาคเรียนสุดท้ายในปีการศึกษา^{๒๕๖๓} ซึ่งเราก็ได้เริ่มจากการปรับปรุงแผนรายครั้งให้มีขั้นตอนครบถ้วนชัดเจนตามที่หลักสูตรของโรงเรียนกำหนด โดยทำควบคู่ไปกับประมวลรายวิชาให้มีความสอดคล้องกัน ในขั้นตอนนี้ต้องทำร่วมกับคูวิชาโดยพูดคุยปรึกษาให้เห็นถึงข้อดีข้อเสียในแผนเดิมเพื่อหาข้อสรุปในการคงไว้ของข้อดีและปรับปรุงใหม่ในข้อเสีย ประเด็นหลักในการปรับปรุงแผนเราจะดูในเรื่องของเนื้อหา วิธีการดำเนินแผนไปตามขั้นตอนอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน และเวลาที่เหมาะสมในแต่ละชั้น ซึ่งเราจริงจังในเรื่องการกำหนดเวลานี้มาก ว่าจะต้องทำได้จริงในตอนไปลงสอน

เนื่องจากเราได้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ก่อนที่จะถึงภาคเรียนใหม่ จึงได้มีการตั้งเป้าหมายเพื่อพัฒนาให้ตรงจุดตั้งแต่เริ่มต้นเทอม ทำให้นอกจากตัวผมเองจะพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้ว ยังมีคูวิชาที่ร่วมด้วยช่วยกันตั้งแต่ต้นคือทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้และการทำงานของเด็กๆ ระหว่างที่ผมสอนไปอย่างละเอียด ถือเป็นความช่วยเหลือบันทึกความจำในการรับรู้และเข้าถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กๆ ได้อย่างทั่วถึงมากกว่าการที่ผมจะต้องทั้งสอนไปและจดจำพฤติกรรมของเด็กๆ ทุกคนไปแน่นอน

หลังการสอนเสร็จเราจะสะท้อนย้อนมองสิ่งที่เกิดขึ้นเท่าที่จำได้ในทุกขณะที่เราสอนผ่านการบันทึกหลังการสอนทันที และนำไปสะท้อนกันและกันร่วมกับคูวิชา ให้เห็นทั้งด้านดีและด้านที่ควรพัฒนาเพื่อนำไปปรับปรุงในการสอนครั้งต่อไปในทันทีเช่นกัน ในภาคเรียนนี้ยังคงมีผู้สังเกตการณ์จากภายนอกคือ

ผู้ปกครองผู้ร่วมเป็นอีกหนึ่งพลังในการช่วยพัฒนาการเรียนการสอนของเราให้ดีขึ้น มาร่วมสะท้อนให้เราเห็นอีกหนึ่งมุมมองที่เราอาจมองไม่เห็น ถือเป็น การเติมเต็มให้เราสามารถปรับปรุงพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ขึ้นได้อีกขั้น

จากที่กล่าวมานั้นเป็นการเริ่มปรับปรุงที่ตัวครูในเบื้องต้น เรามาดูสิ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กๆ ในห้องเรียนบ้างว่าเป็นอย่างไร

บรรยากาศที่ครูสร้างส่งผลต่อความอยากและตั้งใจทำงานของนักเรียน

เมื่อพูดถึงห้องเรียนแน่นอนว่าไม่ใช่ห้องที่มีครูมายืนสอนแล้วให้นักเรียนท่องตามทำตามเพียงเท่านั้น แต่ในห้องเรียนนั้นคือห้องที่มีชีวิต ชีวิตที่โลดแล่นเรียนรู้ไปด้วยกันระหว่างครูกับนักเรียน ผมเคยสังเกตเห็นบางอย่างเกิดขึ้นในห้องเรียนโดยที่ไม่ต้องตั้งใจสังเกตด้วยซ้ำ คือถ้าวันไหนผมเริ่มต้นเปิดฉากชั้นเรียนด้วยความเป็นผู้กุมอำนาจให้เด็กๆ เป็นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาตามกฎระเบียบทุกกระเบียดนิ้ว วันนั้นจะเป็นวันที่ผมได้งานของเด็กๆ ทุกคนมาส่งตรงหน้าพร้อมตรวจ แต่ผมจะไม่ได้ใจเด็กๆ ที่ส่งผ่านงานชิ้นนั้นมาเลย ได้เพียงงานที่ตอบตามโจทย์ แต่ถ้าวันไหนผมเริ่มต้นด้วยการเอาใจไปร่วมกับใจของเด็กๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ไปพร้อมกัน ด้วยความรู้สึกสนิทใจ เป็นกันเอง และผ่อนคลาย วันนั้นเด็กๆ ก็จะทำงานมาส่งด้วยใจกับผลงานที่ตั้งใจทำที่สุดอีกครั้งนั้น ทำให้ได้ผลงานที่ดูมีชีวิตชีวาบ่งบอกถึงความเป็นตัวตนของเด็กคนนั้นๆ ทั้งสองสถานการณ์ล้วนได้ผลลัพธ์เดียวกันคือเด็กๆ ทำงานส่ง แต่ที่ต่างกันคือความตั้งใจใส่ใจขณะทำงาน และคุณภาพของผลงานที่เกิดขึ้น

วิธีดำเนินการสอนที่ดีต้องทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและเข้าถึงจนก่อให้เกิดผลงานของตัวเองขึ้นมาได้

ถึงแม้ว่าในแผนการสอนจะมีขั้นตอนกำหนดไว้ อย่างเช่นโรงเรียนนี้จะมีแผนกำหนดไว้ ๖ ขั้นตอนคือ

๑. ชี้นำ
๒. ชี้นำเสริมความพร้อม
๓. ชี้นำก่อเกิดโจทย์
๔. ชี้นำสร้างสรรค์แก้ปัญหา
๕. ชี้นำปฏิสัมพันธ์ทางความรู้
๖. ชี้นำประมวล สรุป สังเคราะห์ ต่อยอด แต่หน้าที่ของครูคือการสร้างแผนขึ้นมาให้เกิดความร้อยเรียง เชื่อมโยงกันในแต่ละขั้นเพื่อให้บรรลุสู่เป้าหมายในแต่ละครั้ง โดยยังคงยึดโยงกลับไปสู่ภูมิรู้เดิมของนักเรียน

ไม่ทิ้งขาด ในขณะที่เดียวกันนักเรียนก็จะต้องก่อเกิดภูมิรู้ใหม่ขึ้นมาต่อยอดเช่นกัน ดังนั้นวิธีการร้อยเรียงเนื้อหาในแผนจึงมีความสำคัญมาก เพราะมันต้องมีความเป็นธรรมชาติสลับไหลไม่ให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณกำลังพาไปในแต่ละขั้นตอนโดยแยกออกจากกันอย่างเห็นได้ชัด แต่นักเรียนจะต้องเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่กำลังเรียนไปอย่างเข้าใจแล้วลงมือทำงานผ่านโจทย์สถานการณ์ได้ด้วยแรงขับที่ส่งมาโดยไม่รู้สึกว่าเขาู้สึกมีแรงกำลังใจที่จะทำงานโดยไม่รู้สึกท้อ หหมดกำลังใจ ยากเกินไป ทำไม่ได้ ทำไม่เป็น สู้อความตั้งใจใส่ใจในการทำงานตามความสามารถที่มีจนสำเร็จ

โจทย์ที่น่าสนใจคือกำลังใจให้นักเรียนอยากทำงาน

การตั้งโจทย์ให้นักเรียนทำงานนั้นอันดับแรกเราจะมองถึงเป้าหมายการเรียนรู้ในครั้งนั้นว่าคืออะไรต่อไปเราจะดูที่เนื้อหาที่เรียนว่าดำเนินมาอย่างไรสู่การก่อเกิดโจทย์ แล้วครูก็จะสร้างโจทย์ขึ้นโดยคำนึงถึงความน่าสนใจของโจทย์ว่าถ้านักเรียนได้รับแล้วเขาจะอยากทำมันหรือเปล่า ประกอบกับโจทย์นั้นจะต้องยึดโยงกับภูมิรู้เดิมที่นักเรียนสะสมมาและความรู้ใหม่ที่ก่อเกิดขึ้นในครั้งนี้ด้วย ที่สำคัญโจทย์ต้องมีความพอดีมือไม่ยากจนทำไม่ได้และก็ไม่ง่ายซ้ำซากจนน่าเบื่อ เช่น หากเราต้องการให้นักเรียนแต่งภาพขบขัน ๑๖ เป็นครั้งที่สอง เพื่อไม่ให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นการทำงานซ้ำจากครั้งที่แล้ว เราต้องสร้างโจทย์ขึ้นมาจากเนื้อหาใหม่ที่ไมซ้ำครั้งก่อน และมุ่งประเด็นให้นักเรียนรู้สึกว่าการแรกที่แต่งเป็นการแต่งให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ไปก่อน แต่ครั้งนี้เราจะยกระดับตัวเองขึ้นโดยแต่งให้ถูกต้องทั้งฉันทลักษณ์และเนื้อหาเข้าใจชัดเจนไปด้วย พอครั้งต่อไปก็ให้เขาใช้ภาษาให้ไพเราะสื่อความกินใจยิ่งขึ้น ถือเป็นการพัฒนาการแต่งภาพขบขันของตนเองให้ดียิ่งขึ้นเรื่อยๆ เป็นต้น

ระยะเวลาที่เหมาะสมสำคัญยิ่งต่อคุณภาพการทำงานของนักเรียน

หากเราอยากเห็นนักเรียนตั้งใจและใส่ใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและมีคุณภาพ เราต้องให้เวลาเขาอย่างเพียงพอเหมาะสม แล้วเราก็จะเห็นได้อย่างชัดเจนเลยว่าขณะทำงานเขามีพฤติกรรมแสดงออกถึงความเข้าใจและเขามีวิธีการทำงานเฉพาะตัวอย่างไร เพราะเมื่อเด็กๆ ได้รับแรงบันดาลใจจากการเรียนรู้ในขั้นก่อนหน้า และพร้อมที่จะสร้างสรรค์ผลงานออกมาจากความเข้าใจที่กำลังก่อเกิดขึ้นอย่างเต็มที่ในขณะนั้นแล้ว เขาควรได้ลงมือทำทันทีในขณะที่ความคิดยังโลดแล่น และควรได้ทำอย่างต่อเนื่องจนแล้วเสร็จในช่วงเวลานั้น ไม่ควรถูกจำกัดกั้นด้วยเวลาที่เหลือเพียงพอ เพราะจะเป็นการตัดกำลังใจในการ

ทำงานของเด็กๆ ลงไปไม่มากนักน้อย โดยระยะเวลาการทำงานที่เหมาะสมในห้องเรียนนั้น จะต้องดูที่โจทย์เป็นหลักว่าชิ้นงานที่จะเกิดขึ้นในครั้งนั้นคืออะไร แล้วครูก็ประเมินว่าระยะเวลาเท่าไรจึงจะเหมาะสมให้นักเรียนทำงานเสร็จ เช่น การแต่งกายฉบับ ๑๖ ครั้งแรกจำนวน ๑ บท ก็จะทำให้นักเรียนได้ฝึกคิดฝึกทำประมาณ ๒๐ นาที ใครแต่งเสร็จเร็วก่อนเวลาก็ให้ลองแต่งบทต่อไปเพิ่มเพื่อฝึกฝน ใครคิดได้ช้าแต่งได้ช้าก็แต่งเพียงบทเดียวให้ทันเวลาพอดี ถือเป็นการทำงานที่พอดีมือและพอดีเวลาตามความสามารถของแต่ละคน สุดท้ายคือทุกคนสามารถทำงานเสร็จในห้องเรียนด้วยความตั้งใจ

การได้นำเสนอผลงานแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันไม่ใช่การเปรียบเทียบแต่คือการต่อยอดสร้างสรรค์

ครั้งหนึ่งในการพบปะผู้ปกครองรายครอบครัว ผู้ปกครองท่านหนึ่งเกิดคำถามขึ้นมาว่าการชื่นชมผลงานของเด็กแต่ละคนให้เพื่อนๆ เห็น จะไม่เกิดการเปรียบเทียบหรือการปิดกั้นความคิดให้เด็กทำตามเพื่อนหรือ ครูจึงอธิบายถึงสิ่งที่ทำให้เขาเข้าใจไปว่า การให้เด็กได้ออกมานำเสนอผลงานของตนเองให้เพื่อนๆ และครูชื่นชมแนะนำนั้น เราจะมุ่งประเด็นไปที่การชื่นชมก่อน นั่นหมายความว่าเราจะมองหาข้อดีของงานเด็กๆ ก่อนข้อเสีย ให้เขาได้เห็นจุดเด่นในการทำงานของตนเอง แล้วค่อยแนะนำว่าหากเพิ่มเติมบางจุดให้ดีขึ้นก็จะยิ่งทำให้งานมีคุณภาพมากขึ้น หรืออีกกรณีหนึ่งคือการชื่นชมแต่ข้อดีหรือจุดเด่นที่เกิดขึ้นในงานของแต่ละคนเพียงเท่านั้น เมื่อเขาเห็นการสะท้อนการทำงานที่เป็นข้อดีของทั้งตนเองและเพื่อนๆ มาประกอบกัน ก็จะทำให้เขาค้นพบจุดที่ควรพัฒนาโดยที่เราไม่ต้องบอกเลย และพร้อมที่จะพัฒนาจุดด้อยนั้นให้ดีขึ้นในทันทีโดยการมาขอแก้ไขงานเพิ่มเติม นี่เป็นสิ่งดีที่เกิดขึ้นกับการได้เปิดมุมมองของตนเองผ่านการนำเสนอแลกเปลี่ยนผลงานซึ่งกันและกัน และการที่จะทำให้เกิดช่วงเวลาดีๆ นี้ขึ้นได้ก็ต้องสืบเนื่องมาจากการที่เด็กๆ ได้ทำงานแล้วเสร็จเสียก่อน

มองย้อนสะท้อนตน

หลายครั้งที่ครูปล่อยให้เด็กนักเรียนทำงานไปจนกระทั่งหมดเวลาสอนเนื่องจากเวลาในการทำงานไม่เพียงพอ ส่งผลให้นักเรียนทำงานไม่เสร็จซ้ำยังไม่ได้สรุปการเรียนรู้และการทำงานของตนเองผ่านการเขียนสะท้อนท้ายคาบ แล้วครูกับนักเรียนก็แยกจากกันไปอีกครั้งนั้นแบบค้างคา ดังนั้นช่วงเวลาเพียงเล็กน้อยสัก ๑๐ นาทีจึงมีค่าขึ้นมามากในการให้นักเรียนได้เขียนสะท้อนทบทวนการเรียนรู้และการทำงานของตนเอง

แม้เด็ก ๆ จะไม่ได้เขียนบรรยายมายาวเหยียด แต่การเขียนสั้นกระชับได้ใจความนั้นก็ทำให้เราเข้าใจการเรียนรู้ในครั้งนั้นของพวกเขาเพิ่มเติมขึ้นมาได้ไม่น้อย เพราะมันเป็นความรู้สึกที่สดและจริง

ตรวจงานเรียนรู้ใจ

ถึงคราวยากและมากไปพร้อมกันก็คือการตรวจงานเด็ก ๆ นี้แหละ แต่เดี๋ยวก่อน! ในเมื่อเด็กทำงานเสร็จและส่งตรงเวลากันครบทุกคนแล้ว ตารางเวลาที่วางไว้สำหรับตรวจงานจึงใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้สามารถตรวจงานเสร็จภายในครั้งต่อครั้ง และส่งสมุดคืนเด็กให้เขาได้ชื่นชมและปรับแก้ไขงานของตัวเองได้ในครั้งต่อไปทันทีโดยไม่ค้างงานจนล่าช้า อีกอย่างคือครูมีเกณฑ์การให้คะแนนที่พร้อมใช้รอไว้แล้ว เมื่อตรวจงานไปก็ให้คะแนนได้เลยในทันทีไม่ต้องรอไปกองสมุดให้คะแนนทีเดียวตอนปลายเทอม ให้นักเรียนชื่นชมและแนะนำจากครูเพียงเล็กน้อยที่บรรจงเขียนลงไปทำงานในสมุด ก็ทำให้นักเรียนชื่นใจและมีกำลังใจทำงานต่อไปได้ไม่น้อยเลยทีเดียว มีดวงดาวแปะวาววับให้อีกสักดวงสองดวง รอยยิ้มของเด็ก ๆ ที่เกิดขึ้นตอนเปิดสมุดเจาก็ยิ่งบริมโอบมากขึ้นไปอีก นี่คือการสื่อสารสองทางระหว่างครูกับนักเรียน บางคนขี้เล่นหน่อยพอครูเขียนอะไรไปเขาก็เขียนตอบกลับมาก็มี ดังนั้นข้อความที่ครูเขียนลงไปจึงควรเป็นข้อความที่แสดงออกถึงความเป็นกันเองไม่ต้องทางการมากเกินไป เช่น “โอ้โฮ! ขนาดแต่งภาพย์ฉบับ ๑๖ ครั้งแรก ยังแต่งมาตั้ง ๔ บท แสดงว่าตั้งใจมากๆ เลยนะครั้บ อย่างนี้รับไปเลย ๓ ดาว” ข้อความที่เขียนให้คำชื่นชมก่อนแนะนำ เช่น “เขียนเล่าเรื่องราวได้สนุกน่าติดตามจังเลยนะครั้บ หากรอบคอบเขียนคำให้ถูกต้องมากยิ่งขึ้นเรื่องราวคงยิ่งน่าอ่านมากแน่เลย” หรือหากจะแนะนำไปเลยก็ใช้คำพูดให้เด็กอยากไปพัฒนาตนเองหน่อย เช่น “ครั้งก่อนเห็นเขียนลายมือบรรจงสวยงามน่าอ่านมากๆ แสดงว่าถ้าตั้งใจก็ทำได้ดีนะครั้บ ครี้งนี้คงรีบไปหน่อยช่วยตั้งใจเขียนใหม่ลงไปข้างล่างข้อความนี้เลยนะครั้บ ลูี้” เป็นต้น

ระหว่างทางใช้ว่าจะราบรื่นเสียหมด

ระหว่างนี้ก็มีปัญหาเกิดขึ้นอยู่บ้างคือ ในสัปดาห์ที่ ๑ ครั้งที่ ๑ การทำงานชิ้นแรกเหลือเวลาทำงานให้ไม่เพียงพอในห้องเรียน ทำให้นักเรียนต้องนำกลับไปทำต่อในเวลาอื่นเองและไม่ได้ส่งงานในคาบเรียนเลยสักคน แต่นักเรียนก็นำมาส่งได้ครบทุกคนตรงเวลาตามที่นัดหมายในครั้งต่อไป เพราะงานที่ได้รับนั้นมีความน่าสนใจเพียงพอที่ทำให้เขาอยากทำ คือเป็นงานให้วาดภาพและเขียนอธิบายเปรียบเทียบการเป็นลูกไม้หล่นไม่ไกลต้นของเด็ก ๆ กับพ่อแม่

มีการบ้านให้นักเรียนต้องรับผิดชอบ ๑ ครั้ง ในสัปดาห์ที่ ๒ ครั้งที่ ๒ คือการให้เขียนชื่อที่อยู่มาส่ง สำหรับใช้ทำงานในครั้งต่อไป โดยมีระยะเวลากำหนดส่ง ๑ สัปดาห์ งานนี้เด็กๆ ค้างงานเป็นจำนวน ๑๐ คน จากทั้งหมด ๓๐ คน เมื่อครูใช้ระบบติดตามงานค้างพร้อมบอกถึงผลกระทบต่อตัวเขาเอง ว่าหากไม่ได้ส่งงานนี้ก็จะไม่สามารถเรียนและทำงานในครั้งต่อไปได้ นักเรียนก็นำงานมาส่งได้ครบทุกคนทันเวลาเรียนในครั้งต่อไป

ในสัปดาห์ที่ ๔ ครั้งที่ ๒ ครูประเมินเวลาไม่เหมาะสมกับปริมาณงานที่นักเรียนต้องทำ ทำให้ทำงานไม่เสร็จในห้องเรียนต้องมีการบ้านเฉพาะกิจกลับไป ส่งผลให้นักเรียนส่งงานไม่ครบทุกคนตามกำหนดที่ให้ไว้จนเป็นงานค้างข้ามสัปดาห์ จำนวน ๗ คน จากทั้งหมด ๓๐ คน ครูจึงชวนย้อนมองไปว่า “ช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมาทุกคนดูแลตัวเองได้ดีมากแล้ว โดยไม่มีใครค้างงานเลยแม้แต่งานเดียว อย่าปล่อยให้งานนี้เป็นงานค้างเสียหาย ทำให้ได้ดีต่อไป” เมื่อเด็กๆ ได้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นอันเกิดขึ้นจริงกับตนเองและห้องเรียน พวกเขาจึงติดตามทำงานส่งได้แล้วเสร็จครบทุกคนในสัปดาห์ถัดมา

การที่นักเรียนขาดเรียนทำให้มีงานค้างเกิดขึ้น ในเทอมนี้มีนักเรียนขาดเรียนจำนวน ๑๐ คน จากทั้งหมด ๓๐ คน ในวันเดียวกันบางคนละวันบ้าง และติดค้างงานจำนวนคนละ ๑ ถึง ๒ งาน แต่เด็กๆ ก็มาติดตามทำงานค้างได้แล้วเสร็จภายในสุดสัปดาห์ที่ขาดหรือสัปดาห์ถัดไป เพราะพวกเขาเห็นว่าบนกระดานงานค้างมีเพียงคนที่ไม่มาเรียนเท่านั้นที่ยังติดค้างงานอยู่ ทำให้เป็นแรงผลักดันให้พวกเขาตั้งใจมาติดตามงานค้างทันทีเมื่อมีเวลาว่าง

อีกกรณีหนึ่งคือ เมื่อครูตรวจงานแล้วพบว่านักเรียนมีงานต้องแก้ไข ก็จะใช้ระบบติดตามงานค้างให้นักเรียนแก้ไขงานมาส่งอีกครั้ง ในกรณีนี้ นักเรียนก็สามารถแก้ไขงานมาส่งให้แล้วเสร็จภายในทันทีที่รู้ตัวหรือภายในสัปดาห์นั้น ไม่ปล่อยให้งานค้างนานจนข้ามสัปดาห์

จากปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างทางนี้จะเห็นได้ว่า สิ่งที่ต้องปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างชัดเจนและต่อเนื่องมากที่สุด คือการให้นักเรียนได้ทำงานภายในเวลาที่เหมาะสมในห้องเรียน เพราะประเด็นสำคัญไม่ได้อยู่ที่การมีงานส่ง แต่อยู่ที่การได้เห็นการเรียนรู้และการทำงานของเด็กๆ รายบุคคลตั้งแต่ต้นจนเขาทำงานสำเร็จ ลุล่วง ด้วยความตั้งใจ ใส่ใจ และใช้ทักษะความสามารถที่ตนเองมีอย่างเต็มที่

“ทุกสิ่งอย่างที่ครูมองเห็นปัญหาและพร้อมที่จะเริ่มแก้ไขปรับเปลี่ยนให้ดีขึ้น มันเห็นผลเกินคาดจริงๆ นะครับ” เอมนี้้เป็นเทอมแรกเลยที่ผมจริงจังกับเรื่องนี้ด้วยการทำวิธีต่างๆ ที่ว่ามา ผลที่ได้ในท้ายเทอมนี้ เป็นสิ่งที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนเลยตลอดชีวิตการเป็นครูที่ผ่านมา คือระยะเวลา ๖ สัปดาห์ในการเรียนการสอนก่อนทำชิ้นงานปลายภาคใน สัปดาห์ ๗ ถึง ๘ มีงานให้นักเรียนทำทั้งหมด ๑๔ ชิ้น นักเรียนส่งงานครบทุกคนและครูสามารถตรวจงานเสร็จพร้อมให้คะแนนครบทุกงาน โดยไม่ต้องไปติดตามทวงถามหรือบังคับให้เขาทำงาน แต่เป็นนักเรียนเองที่เห็นความสำคัญของงานที่เขาได้รับและได้ตั้งใจทำมันจนสำเร็จด้วยตนเอง เพียงแค่ครูเห็นถึงความสำคัญกับสิ่งนี้และเอื้ออำนวยความสะดวกๆ ให้นักเรียนได้เรียนรู้และเห็นถึงคุณค่าของสิ่งที่เรียนรู้นั้น จนเกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ขึ้นเป็นผลงานจากตัวตนของเขาเองด้วยความภาคภูมิใจ

กรวิทย์ ตรีศาสตร์